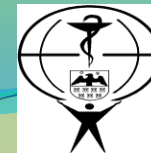

MINISTERUL
SĂNĂTĂȚII

CENTRUL REGIONAL DE
SĂNĂTATE PUBLICĂ CLUJ

Ziua Mondială a Sănătății - 7 aprilie 2019

Acoperirea Universală cu Servicii de Sănătate PREVENTIVE

"Prin prevenție, sănătate pentru toți!"

DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ NEAMȚ

Despre Ziua Mondială a Sănătății

- În anul 1948 se înființează Organizația Mondială a Sănătății (OMS), iar Adunarea Generală decide ca data de 7 aprilie să fie desemnată **Ziua Mondială a Sănătății**, pentru a celebra întemeierea acestei organizații.
- Începând cu 1950, ziua de 7 aprilie este sărbătorită anual.
- Ziua Mondială a Sănătății abordează în fiecare an câte un subiect de importanță majoră, ce afectează sănătatea globală.
- Ziua Mondială a Sănătății se organizează atât la nivel mondial, cât și regional și local, implicând numeroase instituții guvernamentale sau ne-guvernamentale din domeniul medical, social, mass-media, etc.

Temele abordate de Ziua Mondială a Sănătății în anii anteriori

- 2018: Acoperirea Universală cu servicii de sănătate - UHC
- 2017 – Depresia
- 2016 – Diabetul
- 2015-Siguranța alimentației
- 2013 – Hipertensiunea arterială – ucigașul tăcut
- 2012 – Sănătatea adaugă ani vieții
- 2011 – Rezistența antimicrobiană
- 2010 – Urbanizarea și sănătatea
- 2009 – Serviciile de urgență din spitale – salvează vieți
- 2008 – Protejarea sănătății de efectele adverse ale schimbărilor climaterice
- 2007 – Securitatea sănătății
- 2006 – Să muncim cu toții pentru sănătate
- 2005 - Fiecare mamă și copil contează

Tema Zilei Mondiale a Sănătății 2019

La nivel internațional (OMS):

Acoperirea universală cu servicii de sănătate

La nivel național:

Acoperirea universală cu servicii de sănătate

PREVENTIVE

Acoperirea Universală cu Servicii de Sănătate - Universal Health Coverage (UHC)

Conform Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), UHC este definit ca:

Asigurarea accesului tuturor persoanelor la servicii de promovare a sănătății, de prevenire a îmbolnăvirilor, curative, de recuperare și paliative de o calitate suficientă astfel încât să fie eficiente, menținând în același timp o povară financiară cât mai scăzută în rândul populației în urma accesării acestor servicii

Acoperirea Universală cu Servicii de Sănătate - Universal Health Coverage (UHC)

- UHC trebuie să țină seama de două dimensiuni: accesul la servicii și protecția împotriva dificultăților financiare.
- Atingerea UHC a fost unul dintre obiectivele stabilite de OMS în 2015 în contextul adoptării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.
- Țările care investesc în UHC fac o investiție solidă în capitalul lor uman.
- Accesul la servicii esențiale de sănătate și protecția financiară sporește sănătatea oamenilor și speranța de viață, protejează țările de epidemii, reduce sărăcia și riscul foametei, creează locuri de muncă, stimulează creșterea economică și sporește egalitatea între sexe.

Definiția serviciilor de medicină primară

Include 3 componente:

- **Asigurarea accesului tuturor persoanelor la servicii de promovare, prevenție, protecție, curative, de recuperare și paliative pe tot parcursul vieții**, prioritizând funcțiile cheie ale sistemului de sănătate adresate indivizilor și familiilor, ca parte centrală a unor servicii integrate, livrate la toate nivelurile de asistență medicală (primară, secundară, terțiară)
- **Adresarea sistematică a determinantilor sănătății** (inclusiv cei sociali, economic, de mediu, precum și caracteristicile individuale-genetice și comportamentale) prin politici publice informate de dovezi și prin acțiuni multi-sectoriale.
- **Stimularea și sprijinirea indivizilor, a familiilor și a comunităților pentru a-și optimiza propria sănătate**, prin implicarea în politicile de promovare și protecție a sănătății și bunăstării, dezvoltarea comună (împreună cu autoritățile) a serviciilor sociale și prin asumarea rolurilor de auto-îngrijire și îngrijire a altor membrii ai comunității.

Importanța acoperirii universale cu servicii de sănătate preventive

În cadrul serviciilor de medicină primară (dar și în cea secundară și terțiară), **serviciile de prevenție** prezintă o importanță deosebită din perspectiva **scăderii costurilor cu tratamentele** din sistemele de sănătate, a contribuției la o **stare de sănătate mai bună** în rândul populațiilor și la **creșterea angajabilității și a productivității muncii**.

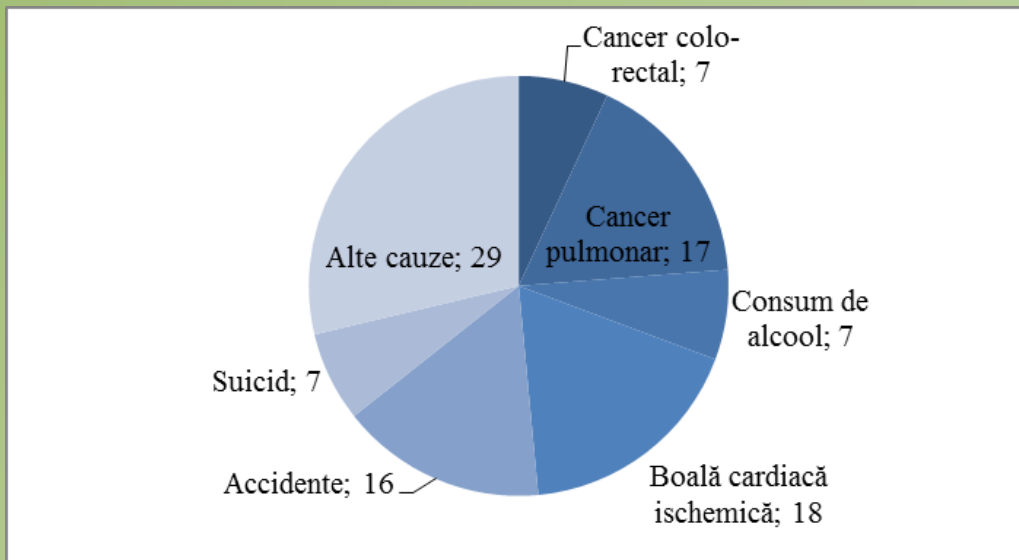

Figura 1. Principalele cauze (%) pentru mortalitatea prevenibilă în Uniunea Europeană, 2015

Sursa datelor: Eurostat; Preluat și adaptat din raportul Health at a Glance, Europe 2018

Conform datelor Eurostat, doar în anul 2015 **peste un milion de decese ar fi putut fi evitate (mortalitatea prevenibilă)** prin măsuri de prevenție și sănătate publică

Impactul economic pozitiv al serviciilor preventive

- **Creșterea prețului țigărilor** la nivelul Uniunii Europene în medie cu 5,50\$ ar salva sute de mii de vieți în fiecare an, 100.000 doar în Rusia.
- Mai mult de 10.000 de ani de viață sănătoasă ar putea fi "câștigați" în Europa de Vest în fiecare an, și mai mulți de atât în Europa de Est, cu costuri neglijabile, prin **limitarea expunerii copiilor la publicitatea la mâncăruri și băuturi bogate în sare, zahăr și grăsimi.**
- Reducerea aportului de sare prin reglementare și reformularea produselor alimentare a condus la câștigarea a 44.000 de ani de viață sănătoasă în Anglia, concomitent cu o reducere a costurilor în sistemul medical care a depășit cu mult costurile de implementare a programului de **reducere a aportului de sare.**
- **Accidentele rutiere implică costuri de până la 3% din produsul intern brut al țărilor europene, costurile măsurilor care adresează aceste evenimente putând fi acoperite într-o perioadă de 5 până la 10 ani.**
- Beneficiile economice și cele legate de sănătate generate de **reglementarea expunerii copiilor și adulților la substanțe chimice periculoase** depășesc de 10 ori costurile implementării unor astfel de măsuri de reglementare.

Morbiditatea prevenibilă în România

În România, **40% din povara generală a bolii**, măsurată în ani de viață ajustați pentru dizabilitate (disability adjusted life years – DALY), poate fi **atribuită factorilor de risc comportamentali**, respectiv fumatul, consumul de alcool, alimentației nesănătoase și activității fizice scăzute.

- În 2014 **consumul de alcool episodic excesiv** înregistra o valoare de **53% în rândul bărbaților**, cel mai mare procent din toate țările UE
- **Obezitatea în rândul adolescenților**, care, deși se situează încă sub media UE, s-a dublat în ultimul deceniu, de la **7% în 2005-2006 la 14% în 2013-2014**

Mortalitatea prevenibilă în România

România se situează pe locul 4 la nivelul țărilor EU28 în ceea ce privește rata standardizată de mortalitate la 100.000 de locuitori pentru decesele prevenibile prin măsuri de prevenție și sănătate publică, având, în anul 2015, o rată de **aproximativ 1,7 ori mai mare** decât media țărilor EU28

Cu toate acestea, în România, serviciile de îngrijiri medicale acordate în **spitale sau ambulatorii au totalizat 69%** din totalul cheltuielilor cu serviciile de sănătate, în timp ce pentru **servicii colective (promovare, prevenție, administrație) au fost alocați doar 6% din buget**

Situația resursei umane implicată preponderent în oferirea de servicii de sănătate preventive

Conform statisticilor Eurostat, în România, în anul 2016, numărul **medicilor de familie** era de 77,2 la 100.000 de locuitori, **sub media țărilor UE** de 98,7.

În ceea ce privește **medicii și asistenții medicali de medicină școlară**, există o distribuție puternic inegală **urban-rural**, cu un număr, în anul 2017, mult mai mare de medici și asistenți medicali în mediul urban (aproximativ 4 medici și 17 asistenți/**10000** preșcolari și școlari), față de mediul rural (mai puțin de 1 medic și aproximativ 4 la **100.000** preșcolari și școlari).

Scopul OMS pentru campania ZMS 2019

Creșterea gradului de înțelegere în rândul populației globului în legătură cu **conceptul de acoperire universală cu servicii de sănătate – ce servicii ar trebui să fie disponibile și unde pot fi accesate aceste servicii.**

Obiectivele campaniei ZMS 2019 la nivel național

1. Creșterea nivelului de informare și a gradului de conștientizare în rândul **populației generale** cu privire la serviciile preventive disponibile, în special în cadrul medicinei primare
2. Creșterea nivelului de responsabilitate în rândul **personalului medical implicat preponderent în oferirea de servicii de asistență medicală primară** (medici de familie, asistenți medicali comunitari, mediatorii sanitari, medici, stomatologi și asistente de medicină școlară) cu privire la importanța acordării serviciilor preventive disponibile, pentru toate categoriile de indivizi.

Sloganul campaniei naționale ZMS 2019

**Prin prevenție, sănătate pentru
toți!**

#prevenție #sănătatepentruoți

Mesaje cheie ZMS 2019

- ✓ Serviciile de **medicină primară** de calitate și accesibile sunt fundația pentru atingerea UHC
- ✓ **Medicina primară** ar trebui să fie primul contact cu sistemul de sănătate, la nivelul căruia indivizii, familiile și comunitățile să beneficieze de majoritatea serviciilor de sănătate – de la promovare și prevenție la tratament, recuperare și servicii paliative, cât de aproape posibil de locul de muncă sau de locuință.
- ✓ În esența ei, **medicina primară** are drept obiectiv grija față de indivizi și sprijinirea acestora în menținerea sănătății și a stării de bine, nu doar tratamentul unei singure boli sau condiții medicale.
- ✓ **Medicina primară** acoperă majoritatea nevoilor tale de sănătate pe tot parcursul vieții, respectiv servicii de screening, vaccinare, informare cu privire la prevenirea bolilor, planificare familială, tratament pentru condiții medicale acute și cronice, coordonare cu alte niveluri de îngrijire și recuperare.
- ✓ **Medicina primară** reprezintă un mijloc cost-eficient și echitabil de de livrare a serviciilor de sănătate, sprijinind progresul țărilor în atingerea UHC.

Mesaje cheie ZMS 2019

- ✓ Un sistem de sănătate cu un servicii adecvate de **medicină primară** prezintă rezultate mai bune ale indicatorilor de morbiditate și mortalitate, este cost-eficient și are o calitate crescută a serviciilor de sănătate.
- ✓ **Profesioniștii din sănătate** joacă un rol crucial în educarea pacienților în legătură cu modalitățile proprii de menținere a sănătății, în coordonarea procesului de acordare a îngrijirilor și în susținerea drepturilor pacienților lor în fața prestatorilor de servicii și a dezvoltatorilor de politici.
- ✓ **Profesioniștii din domeniul medicinei primare** au o relație de lungă durată cu pacienții lor, bazată pe încredere și susținută de cunoașterea istoricului medical; imaginea de ansamblu ajută în procesul de acordare a îngrijirilor și contribuie la economisirea banilor în sistem.
- ✓ **Profesioniștii din domeniul medicinei primare** cunosc tradițiile, cultura și practicile comunităților în care lucrează, ceea ce îi face indispensabili în cazul unei epidemii sau a unei urgențe.

Mesaje de mobilizare

Adresate populației generale

- ✓ **Îngrijirea sănătății este dreptul tău și al familiei tale.** Să le transmitem liderilor noștri că toți oamenii au dreptul la servicii de sănătate de calitate.
- ✓ **Contactează-ți medicul de familie, asistentul medical comunitar, mediatorul sanitar sau medicul de medicină școlară** pentru a te ajuta în obținerea informațiilor necesare pentru a putea avea grijă de sănătatea ta și a familiei tale.
- ✓ **Serviciile de sănătate de calitate** sunt benefice pentru **sănătatea populației, economie și bunăstarea generală a societății.** Să le solicităm liderilor la nivel mondial să transforme în realitate conceptul de sănătate pentru toți.

Mesaje de mobilizare

Adresate specialiștilor din domeniul sănătății

- ✓ Tu ești vocea pacienților tăi. Împreună cu colegii, **sprijină acoperirea uniersală cu servicii de sănătate** în fața factorilor de decizie de la nivel local.
- ✓ **Specialiștii din domeniul sănătății au puterea de a schimba în bine viețile oamenilor** prin oferirea de sfaturi și servicii de sănătate de calitate. Hai să ne asigurăm că toată lumea are acces egal la expertiza și abilitățile tale și ale tuturor specialiștilor din sănătate.
- ✓ **Motivează-ți pacienții să aibă grijă de propria lor sănătate.** Tu ai un rol esențial în identificarea nevoilor lor și în educarea lor cu privire la ceea ce pot face ei înșiși pentru a se menține sănătoși.

Mesaje de mobilizare

Adresate dezvoltatorilor de politici și factorilor de decizie

- ✓ **Investițiile în sistemul de sănătate sunt o alegere politică.** Asigură-te că politicile de sănătate sunt luate în considerare în cadrul tuturor politicilor guvernului.
- ✓ **Pentru atingerea UHC sunt necesare mai multe investiții în medicina primară.** Contribuie și tu la atingerea acestui deziderat.
- ✓ **Anul acesta i-ați angajamentul de a colecta date de calitate cu privire la starea de sănătate a populației și performanța sistemului sanitar,** pentru a putea alocă resursele și aduce schimbări acolo unde este cea mai mare nevoie.

Serviciile preventive - Strategii, legislație la nivel național

- 1. Strategia Națională de Sănătate 2014-2020**
- 2. Ordinul nr. 397/836/2018** privind aprobarea **Normelor metodologice de aplicare** în anul 2018 a Hotărârii Guvernului nr. 140/2018 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a **Contractului-cadru 2018-2019**
- 3. Ordinul nr. 377/2017 – Normele tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate**

Profesionștii în sănătate implicați preponderent în servicii de prevenție

Medici de familie

Asistenți medicali comunitari

Mediatori sanitari

Medici, stomatologi și asistente de medicină școlară

Serviciile preventive – instrumente adresate profesioniștilor din domeniul sănătății

Programul RO19 „Inițiativa în Sănătatea Publică”
Proiectul RO19.04 „Intervenții la mai multe niveluri pentru prevenția bolilor netransmisibile (BNT) asociate stilului de viață în România”

GHID DE PREVENȚIE
Stilul de viață sănătos și alte intervenții preventive prioritare pentru boli netransmisibile, în asistența medicală primară

1 Intervențiile preventive adresate stilului de viață
Alimentația • Activitatea fizică

Programul RO19 „Inițiativa în Sănătatea Publică”
Proiectul RO19.04 „Intervenții la mai multe niveluri pentru prevenția bolilor netransmisibile (BNT) asociate stilului de viață în România”

GHID DE PREVENȚIE
Stilul de viață sănătos și alte intervenții preventive prioritare pentru boli netransmisibile, în asistența medicală primară

2 Intervențiile preventive adresate stilului de viață
Consumul de alcool • Fumatul

Programul RO19 „Inițiativa în Sănătatea Publică”
Proiectul RO19.04 „Intervenții la mai multe niveluri pentru prevenția bolilor netransmisibile (BNT) asociate stilului de viață în România”

GHID DE PREVENȚIE
Stilul de viață sănătos și alte intervenții preventive prioritare pentru boli netransmisibile, în asistența medicală primară

3 Intervenții preventive integrate adresate riscurilor prioritare de boli netransmisibile în medicina de familie

Programul RO19 „Inițiativa în Sănătatea Publică”
Proiectul RO19.04 „Intervenții la mai multe niveluri pentru prevenția bolilor netransmisibile (BNT) asociate stilului de viață în România”

GHID DE PREVENȚIE
Stilul de viață sănătos și alte intervenții preventive prioritare pentru boli netransmisibile, în asistența medicală primară

4 Consultația preventivă integrată la copil și adult

The image displays four posters for a prevention guide, arranged in a 2x2 grid. Each poster features a large number (1, 2, 3, or 4) and a title. The posters are: 1. 'Intervențiile preventive adresate stilului de viață' (Alimentația • Activitatea fizică) with an image of a family and fresh produce. 2. 'Intervențiile preventive adresate stilului de viață' (Consumul de alcool • Fumatul) with an image of a woman holding a glass of wine. 3. 'Intervenții preventive integrate adresate riscurilor prioritare de boli netransmisibile în medicina de familie' with an image of a doctor's hands holding a red apple. 4. 'Consultația preventivă integrată la copil și adult' with an image of a doctor examining a child. Each poster includes the logos of INSP, alrat, and norway grants at the bottom.

Ghidurile de prevenție elaborate în cadrul proiectului RO19.04 “Intervenții la mai multe niveluri pentru prevenția bolilor netransmisibile (BNT) asociate stilului de viață în România”

Serviciile preventive – instrumente adresate populației generale

Codul European împotriva cancerului

Nu fumați!

Nu utilizați nicio formă de tutun.

Evitați expunerea exagerată la soare

În special în cazul copiilor.
Utilizați produse de protecție solară.
Nu utilizați aparate de bronzat.

Eliminați fumatul acasă!

Sprijiniți politicile în favoarea interzicerii fumatului la locul de muncă.

La locul de muncă, respectați instrucțiunile

prind simțitului și securitatea în muncă pentru a vă proteja de substanțele cancerigene.

Luați măsuri pentru a avea o greutate corporală sănătoasă.

Aflați dacă sunteți expuși iradierilor

cu niveluri ridicate de radon natural în locuința dumneavoastră.
Luati măsuri pentru a reduce nivelurile ridicate de radon.

Fiți activ fizic în viața de zi cu zi

Limitați perioadele de timp pe care le stăți așezat.

Pentru femei:

- alăptarea reduce riscul de cancer al mamei. Dacă puteți, alăptați-vă copilul.
- Terapia hormonală de substituție (THS) crește riscul apariției anumitor tipuri de cancer. Limitați utilizarea THS.

Adoptați o dietă sănătoasă!

- consumați din abundență cereale integrale, leguminoase, legume și fructe.
- limitați alimentele bogate în calorii (alimente cu conținut crescut de grăsimi sau zahăr) și evitați băuturile îndulcite.
- evitați carnea prelucrată; limitați carnea roșie și alimentele cu un conținut ridicat de sare.

Asigurați participarea copiilor dumneavoastră

la programele de vaccinare pentru:

- hepatita B (pentru nou-născuții)
- virusul papiloma uman (HPV) (pentru fete).

În cazul în care consumați alcool de orice fel, limitați-vă consumul

Pentru prevenirea cancerului este mai bine să nu beți alcool deloc.

Participați la programele organizate de screening

pentru cancer:

- colonrectal (la femei și bărbați)
- mamar (la femei)
- de col uterin (la femei).

Instrument de lucru pentru profesioniștii din sănătate și sursă de informare pentru populația generală

Anexa Nr. 2B din **Ordinul nr. 397/836/2018** privind aprobarea **Normelor metodologice de aplicare** în anul 2018 a Hotărârii Guvernului nr. 140/2018 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a **Contractului-cadru 2018-2019**

Cuprinde **tipurile de servicii preventive de care pot beneficia asigurații** din sistemul național de asigurări de sănătate, în funcție de vârsta acestora și factorii de risc la care sunt expuși (conform vârstei și în urma aplicării riscogramei)

Categorii populaționale incluse: copii-tineri 0-18 ani, adulți 18-39 ani, adulți > 40 ani, femeia gravidă.

Pentru fiecare dintre aceste categorii sunt descrise specific tipurile de servicii (consultații, analize de laborator, etc.) și periodicitatea acestora.